

Sygn. akt III AUa 807/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 stycznia 2016 r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący: SSA Beata Michalska (spr.)

Sędziowie: SSA Jolanta Wolska

SSA Iwona Szybka

Protokolant: st. sekr. sąd. Kamila Tomasik

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 14 stycznia 2016 r. w Ł.

sprawy **Z. G.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w P.**

o świadczenie przedemerytalne

na skutek apelacji Z. G.

od wyroku Sądu Okręgowego w Płocku

z dnia 17 marca 2015 r. sygn. akt VI U 2116/13,

oddala apelację.

J. W. B. I. S.

Sygn. akt III AUa 807/15

UZASADNIENIE

Ubezpieczona Z. G. w dniu 26 czerwca 2013r. odwołała się od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w P. z 24 czerwca 2013 r. odmawiającej jej prawa do świadczenia przedemerytalnego na podstawie art.2 ust.1 pkt 2 oraz art.2 ust.5 pkt 2 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004r. o świadczeniach przedemerytalnych (j.t.: Dz.U. z 2013r., poz. 170 ze zm.). Ubezpieczona wniosła o zmianę zaskarżonej decyzji i przyznanie jej prawa do ww. świadczenia, wskazując, że była zatrudniona na podstawie umowy o pracę na czas określony, udowodniła okres nieskładkowy w wymiarze 11 lat i 7 miesięcy, co łącznie z niespornym okresem składkowym daje staż w wymiarze ponad 30 lat.

Organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania, ponieważ ubezpieczona nie spełnia ustawowych warunków do nabycia prawa do świadczenia przedemerytalnego. Nie został spełniony warunek rozwiązania stosunku pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy w rozumieniu przepisów ustawy o promocji zatrudnienia, jak też nie udokumentowano co najmniej 30-letniego okresu składkowego i nieskładkowego na dzień rozwiązania stosunku pracy, a wniosek o przyznanie świadczenia został zgłoszony z przekroczeniem ustawowego terminu.

Zaskarżonym wyrokiem z 17 marca 2015r., w sprawie o sygn. akt VI U 2116/13, Sąd Okręgowy w Płocku oddalił odwołanie.

Rozstrzygnięcie Sądu pierwszej instancji zapadło w następującym stanie faktycznym:

Z. G., ur. (...), w okresie od 15 października 2008r. do 17 marca 2012r. była zatrudniona w R. (...) ((...)) Sp. z o.o. z siedzibą w N. , początkowo na okres próbny do 15 stycznia 2009r., a następnie na czas określony do 16 stycznia 2014r. Umowa zawierała klauzulę o możliwości jej wcześniejszego rozwiązania za dwutygodniowym okresem wypowiedzenia. W dniu 1 marca 2012r. wręczono ubezpieczonej wypowiedzenie umowy o pracę za dwutygodniowym okresem wypowiedzenia, który wpłynął z dniem 17 marca 2012r. W okresie wypowiedzenia odwołująca została zwolniona ze świadczenia pracy.

Jak ustalił Sąd Okręgowy, do 30 kwietnia 2010r. ubezpieczona pracowała jako operator linii konfekcji 1, od 1 maja 2010r. do 17 marca 2012r. – na stanowisku operatora linii produkcyjnej 1. Po wstrzymaniu produkcji tabletek do zmywarek odwołująca była przenoszona na inne hale, a przez ostatnie dwa tygodnie zatrudnienia przyuczała do pracy inne pracownice. Nie było żadnych zastrzeżeń do pracy odwołującej. Stan zatrudnienia u pracodawcy na 1 stycznia 2012r. wynosił 1914 osób, a na 30 maja 2012r. - (...) osób. W ciągu 5 miesięcy zwolniono 67 pracowników. Umowy o pracę rozwiązywano za wypowiedzeniem lub na mocy porozumienia stron. Ponadto umowy o pracę zawarte na czas określony ulegały rozwiązaniu z upływem terminu, na jaki zostały zawarte. Nie przedłużono tych umów.

Wg ustaleń Sądu Okręgowego, na dzień rozwiązania ostatniego stosunku pracy odwołująca legitymowała się okresem składkowym i nieskładkowym wynoszącym 28 lat, 5 miesięcy i 21 dni. Na wymiar ten składa się: 18 lat, 4 miesiące, 24 dni okresów składkowych; 6 lat, 1 miesiąc, 18 dni okresów nieskładkowych (faktycznie odwołująca posiada 11 lat, 7 miesięcy i 24 dni okresów nieskładkowych, które zgodnie z art. 5 ust. 2 ustawy emerytalnej po ograniczeniu do 1/3 udowodnionych okresów składkowych wyniosły 6 lat, 1 miesiąc i 18 dni) ; 3 lata 11 miesięcy i 9 dni pracy w gospodarstwie rolnym.

Ubezpieczona zarejestrowała się jako bezrobotna w Powiatowym Urzędzie Pracy w C. od 19 marca 2012r. i pobierała zasiłek dla bezrobotnych od 27 marca do 16 lipca 2012r. W okresie od 17 lipca do 31 października 2012r. tj. 3 miesiące i 15 dni wykonywała pracę na podstawie umowy zlecenia. Po ustaniu zatrudnienia ponownie nabyła prawo do zasiłku dla bezrobotnych na okres od 5 listopada do 15 lipca 2013r. W dniu 4 czerwca 2013r. złożyła w organie rentowym wniosek o przyznanie świadczenia przedemerytalnego wraz z zaświadczeniem Powiatowego Urzędu Pracy z dnia 21 maja 2013r.

W konsekwencji powyższych ustaleń Sąd Okręgowy stwierdził, że ubezpieczonej nie przysługuje prawo do świadczenia przedemerytalnego przewidzianego w art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004r. o świadczeniach przedemerytalnych (tekst jedn. Dz.U. z 2013r., poz. 170). Odwołująca wprawdzie do dnia rozwiązania stosunku pracy ukończyła 55 lat, poświadczyła okres 6 miesięcznego pobierania zasiłku dla bezrobotnych oraz wykazała, że łącząca ją umowa o pracę w R. (...) ((...)) Sp. z o.o. uległa rozwiązaniu z przyczyn nie dotyczących pracowników, zgodnie z przepisami ustawy z 13 marca 2003r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn nie dotyczących pracowników. Jednakże odwołująca nie udowodniła wymaganego stażu pracy w wymiarze co najmniej 30 lat, a wniosek o przyznanie świadczenia przedemerytalnego zgłosiła z przekroczeniem 14-dniowego terminu od ustania w dniu 31 października 2012r. pracy zarobkowej wliczonej do 6-miesięcznego okresu pobierania zasiłku dla bezrobotnych. Tym samym odwołująca nie spełniła wszystkich wymaganych ustawowo przesłanek niezbędnych do nabycia prawa do świadczenia przedemerytalnego, co skutkowało oddaleniem odwołania na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c.

W apelacji ubezpieczona zaskarżyła powyższy wyrok w całości, zarzucając naruszenie prawa materialnego poprzez niezakwalifikowanie do okresów składkowych urlopów wychowawczych i okresów opieki nad dziećmi zgodnie z obowiązującą w tym czasie ustawą z 14 grudnia 1982r. o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin, w których te okresy były określane jako równorzędne z okresami zatrudnienia oraz błędne ustalenie, że odwołująca nie złożyła w terminie wniosku o przyznanie świadczenia przedemerytalnego. Nadto zdaniem apelującej okresy pracy w gospodarstwie rolnym powinny być doliczone do okresów składkowych i podlegać zsumowaniu, bowiem art. 10 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS mówi o traktowaniu tych okresów jako okresów składkowych.

Odnosnie niezłożenia w terminie wniosku o świadczenie przedemerytalne apelująca podniosła, że wniosek ten złożyła uzyskawszy pismo z Powiatowego Urzędu Pracy z 21 maja 2013r., w którym został potwierdzony okres pobierania zasiłku dla bezrobotnych z informacją, że nie odmówiła propozycji zatrudnienia. Wcześniej, po utracie pracy w firmie (...) uzyskała informację w ZUS, że prawo do świadczenia przedemerytalnego jej nie przysługuje, bo w świadectwie pracy nie ma informacji, iż rozwiązano umowę o pracę z przyczyn nie dotyczących pracownika. Odwołująca przerwała pobieranie zasiłku dla bezrobotnych i podjęła pracę w firmie (...) od 17 lipca do 31 października 2012r. Po zakończeniu umowy zlecenia ponownie uzyskała status bezrobotnej i pobierała zasiłek od 5 listopada 2012r. Decyzja o podjęciu pracy na umowę zlecenie była wymuszona bardzo trudną sytuacją finansową i informacją, że świadczenie przedemerytalne jej się nie należy.

Apelująca wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku i uwzględnienie odwołania, ewentualnie o jego uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja nie jest zasadna. Sąd Okręgowy wydał trafne rozstrzygnięcie, które znajduje uzasadnienie w całokształcie okoliczności faktycznych sprawy oraz w treści obowiązujących przepisów prawnych.

Ubezpieczona domagała się przyznania prawa do świadczenia przedemerytalnego na podstawie art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004r. o świadczeniach przedemerytalnych (j.t.: Dz.U. z 2013r., poz. 170 z późn. zm.) . Zgodnie z treścią powołanego przepisu, prawo do świadczenia przedemerytalnego przysługuje osobie, która do dnia rozwiązania stosunku pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy, w rozumieniu przepisów ustawy z 20 kwietnia 2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2013r., poz. 674), w którym była zatrudniona przez okres nie krótszy niż 6 miesięcy, ukończyła co najmniej 55 lat - kobieta oraz posiadała okres uprawniający do emerytury wynoszący – dla kobiety - co najmniej 30 lat. Wg niespornych ustaleń Sądu pierwszej instancji, wnioskodawczyni na datę zakończenia stosunku pracy, tj. na 17 marca 2012r., miała ukończone 55 lat (z dniem 23 lipca 2011r.) oraz do rozwiązania stosunku pracy w rezultacie doszło z przyczyn nie dotyczących pracownika, zgodnie z ustawą z 13 marca 2003r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn nie dotyczących pracowników (art.2 ust.1 pkt 29 ppkt a cyt. ustawy z 20 kwietnia 2004r.) . Natomiast ubezpieczona nie legitymuje się w pierwszej kolejności określonym w cyt. art. 2 ust.1 pkt 2 ustawy o świadczeniach przedemerytalnych 30-letnim „okresem uprawniającym do emerytury”. Przy czym, zgodnie z art.2 ust. 2 cyt. ustawy, za okres uprawniający do emerytury uważa się okres ustalony zgodnie z przepisami art. 5-9, art. 10 oraz art. 11 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (j.t.: Dz.U. z 2015r., poz. 748 ze zm.). ZUS ustalił ten staż na 28 lat, 5 miesięcy i 21 dni, do którego zostało uwzględnione 18 lat, 4 miesiące i 24 dni okresów składkowych, 11 lat, 7 miesięcy i 18 dni okresów nieskładkowych, które zgodnie z art. 5 ust. 2 ustawy o emeryturach i rentach z FUS zostały ograniczone do 1/3 udowodnionych okresów składkowych, to jest 6 lat, 1 miesiąc i 18 dni oraz okres uzupełniający pracy w gospodarstwie rolnym w wymiarze 3 lat, 11 miesięcy i 9 dni.

Niezasadny jest zarzut apelacji nieuwzględnienia do okresów składkowych w pierwszej kolejności okresów pracy w gospodarstwie rolnym, bowiem takie żądanie jest sprzeczne z art. 10 ust. 2 ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Przepis ten jednoznacznie wskazuje i nie daje tym samym żadnego pola do interpretacji, że okresy pracy w gospodarstwie rolnym przy ustalaniu prawa do emerytury oraz przy obliczaniu jej wysokości uwzględnia się, traktując jak okresy składkowe, jeżeli okresy składkowe i nieskładkowe, ustalone na zasadach określonych w art. 5-7, są krótsze od okresu wymaganego do przyznania emerytury, w zakresie niezbędnym do uzupełnienia tego okresu. A zatem słusznie, zgodnie z art.10 ust.2 ustawy emerytalnej, ustalił Sąd Okręgowy (a wcześniej ZUS) , że okres pracy w gospodarstwie rolnym , jako okres uzupełniających, podlega zaliczeniu do zsumowanych wcześniej okresów składkowych oraz okresów nieskładkowych ograniczonych do 1/3 okresów składkowych w myśl zasady z art. 5 ust.2 ustawy emerytalnej.

Niezasadny jest również zarzut apelacji nieuwzględnienia do okresów składkowych okresów urlopów wychowawczych i opieki nad dziećmi, albowiem - jak prawidłowo wskazał to Sąd I instancji, w tym przypadku ma zastosowanie art.

7 pkt 5 a-b ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Zgodnie z tym przepisem do okresów nieskładkowych zalicza się przypadające przed dniem nabycia prawa do emerytury lub renty okresy urlopu wychowawczego, urlopu bezpłatnego udzielonego na podstawie przepisów w sprawie bezpłatnych urlopów dla matek pracujących opiekujących się małymi dziećmi, innych udzielonych w tym celu urlopów bezpłatnych oraz okresy niewykonywania pracy - z powodu opieki nad dzieckiem: w wieku do lat 4 - w granicach do 3 lat na każde dziecko oraz łącznie - bez względu na liczbę dzieci - do 6 lat (ppkt a), na które ze względu na jego stan fizyczny, psychiczny lub psychofizyczny przysługuje zasiłek pielęgnacyjny - dodatkowo w granicach do 3 lat na każde dziecko (ppkt b). Przy czym należy dla porządku dodać, że okresy urlopów wychowawczych uwzględnia się przy ustalaniu prawa do emerytury i renty oraz ich wysokości jako okresy nieskładkowe, jeżeli zostały przebyte do dnia 31 grudnia 1998 r. , a po tej dacie okresy te objęto obowiązkiem ubezpieczeń emerytalnego i rentowych na podstawie art. 6 ust. 1 pkt 19 ustawy z 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (j.t.: Dz.U. z 2015r., poz.121) w zw. z art. 16 ust. 8 tej ustawy, co wiąże się z zakwalifikowaniem ich do okresów ubezpieczenia sensu stricto. Jednocześnie z załączonych do akt ZUS dokumentów wynika , że wnioskodawczyni urodziła czworo dzieci: G. B. (ur. (...)), P. (ur. (...)), A. (ur. (...)) i A. (ur. (...)). Okresy urlopów wychowawczych przypadają poza sporem przed 1 stycznia 1999r. (treść odwołania wskazuje, że miała prawo do urlopu wychowawczego do 1992r.) . Nadto Powiatowy Urząd Pracy wypłacał zasiłek pielęgnacyjny na syna A. w okresie od 1 maja 1995r. do 31 maja 1999r. (zaświadczenie PUP -k.15 akt ZUS) oraz pracodawca Firma Budowlana (...)-77 z/s w W. wypłacał S. G. zasiłek pielęgnacyjny na synów: A. – od 1 stycznia 2000r. do 31 grudnia 2002r. oraz A. – od 1 czerwca 2000r. do 31 grudnia 2002r. (zaświadczenie pracodawcy-k.32 akt ZUS). Warto w tym miejscu podnieść, że apelująca nie formułuje zarzutu naruszenia prawa procesowego co do wadliwości ustaleń Sądu Okręgowego odnośnie nieopłacania składek na ubezpieczenie społeczne za okres udzielonych urlopów wychowawczych i okres niewykonywania pracy z powodu opieki nad dzieckiem. Nadto profesjonalny pełnomocnik, reprezentujący ubezpieczoną, na rozprawie apelacyjnej w dniu 14 stycznia 2016r. złożył oświadczenie , iż odwołująca się nie posiada dowodów opłacania składek na ubezpieczenie społeczne za sporne okresy urlopów wychowawczych i opieki nad dziećmi. W rezultacie Sąd Okręgowy prawidłowo ustalił w sprawie stan faktyczny, zgodnie z którym sporne okresy nie mogą być zaliczone do okresów składkowych w rozumieniu art.6 ust.1 pkt 1 i 2 ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Jednocześnie chybiony jest zarzut apelacji naruszenia prawa materialnego przez niezastosowanie w tym zakresie przepisów ustawy z 14 grudnia 1982r. o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin (Dz. U. Nr 40, poz. 267, z późn. zm.). W myśl cytowanego wyżej art.2 ust.2 ustawy o świadczeniach przedemerytalnych do stażu uprawniającego do nabycia spornego świadczenia należy stosować wyłącznie okresy ustalone zgodnie z przepisami art. 5-9, art. 10 oraz art. 11 ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Te zaś przepisy nie przewidują odesłania do cyt. ustawy z 14 grudnia 1982r.

W rezultacie Sąd Okręgowy prawidłowo ustalił, że odwołująca się nie udowodniła wymaganego ustawą 30-letniego okresu składkowego i nieskładkowego, wskazanego w art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy o świadczeniach przedemerytalnych, co czyni bezprzedmiotowym pozostałe zarzuty apelacji, ponieważ wszystkie przesłanki do nabycia świadczenia przedemerytalnego muszą być spełnione łącznie. A zatem brak spełnienia jednego z warunków czyni bezprzedmiotowym badanie kolejnych. Już tylko na marginesie można dodać , że apelująca nie podważyła skutecznie ustaleń Sądu pierwszej instancji , że w niniejszej sprawie nie został też spełniony warunek z art.2 ust.5 ustawy o świadczeniach przedemerytalnych. Zasadniczo świadczenie przedemerytalne przysługuje po upływie co najmniej 180 dni pobierania zasiłku dla bezrobotnych oraz spełnieniu dodatkowych przesłanek z art.2 ust.3 pkt 1-3 ustawy o świadczeniach przedemerytalnych . Przy czym do okresu 180 dni pobierania zasiłku dla bezrobotnych, o którym mowa w ust. 3, wlicza też okresy zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, w rozumieniu przepisów ustawy o promocji zatrudnienia, albo zatrudnienia w ramach prac interwencyjnych lub robót publicznych podjętego w tym okresie; w przypadku gdy zatrudnienie lub inna praca zarobkowa ustanie po upływie 180-dniowego okresu, o którym mowa w ust. 3 pkt 3, prawo do świadczenia przedemerytalnego przysługuje, jeżeli wniosek o przyznanie tego świadczenia zostanie złożony w terminie nieprzekraczającym 30 dni od dnia ustania zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, w rozumieniu przepisów ustawy o promocji zatrudnienia, albo zatrudnienia w ramach prac interwencyjnych lub robót publicznych (art.2 ust.5 pkt 2 ustawy o świadczeniach przedemerytalnych w brzmieniu obowiązującym od 27 maja 2014r. nadanym mocą art.9 ustawy z 14 marca 2014r. o zmianie ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy oraz niektórych innych ustaw, Dz.U. z 2014r., poz.598). Jak wynika z niespornych ustaleń , ubezpieczona

pobierała zasiłek dla bezrobotnych od 27 marca do 16 lipca 2012r. (tj. 3 miesiące i 21 dni) , następnie od 17 lipca do 31 października 2012r. wykonywała pracę na podstawie umowy zlecenia (tj. 3 miesiące i 15 dni), co w sumie daje ponad 180 dni. Po ustaniu zatrudnienia ponownie nabyła prawo do zasiłku dla bezrobotnych od 5 listopada do 15 lipca 2013r. a 4 czerwca 2013r. złożyła w organie rentowym wniosek o sporne świadczenie. Dla porządku warto zwrócić uwagę , że Sąd Okręgowy powołał stan prawny z daty wydania zaskarżonej decyzji (a nie – daty wyrokowania) , ale pozostaje to bez wpływu na rozstrzygnięcie, ponieważ jak wyżej podkreślono , apelująca nie spełnia przesłanki stażu co najmniej 30 lat wymaganej w art.2 ust.1 pkt 2 ustawy o świadczeniach przedemerytalnych . Nadto zmiany w cyt.art.2 ust.5 dotyczyły wydłużenia terminu z 14 do 30 dni do złożenia wniosku o świadczenie , liczonego od dnia ustania zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, co w przypadku ubezpieczonej nie ma żadnego znaczenia, ponieważ termin od ustania ostatniego zatrudnienia na podstawie umowy zlecenia (31 października 2012r.) do złożenia wniosku o świadczenie (4 czerwca 2013r.) był zdecydowanie dłuższy niż ustawowy termin 30 dni.

W tym stanie rzeczy, nie znajdując podstaw do uwzględnienia apelacji, Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. apelację oddalił, jako bezzasadną.

Przewodnicząca: Sędziowie: